

UZAKTAN EĞİTİM ÖĞRENCİLERİNİN ENOCTA ÖĞRENME YÖNETİM SİSTEMİ HAKKINDA GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ¹

INVESTIGATION OF DISTANCE EDUCATION STUDENTS' OPINIONS ABOUT THE ENOCTA LEARNING MANAGEMENT SYSTEM

²Mesut ÖZONUR ³Halil KAMIŞLI ⁴Tuğba YANPAR YELKEN

⁵Hatice SANCAR TOKMAK

Başvuru Tarihi: 26-03-2018 Yayına Kabul Tarihi: 18-02-2019 DOI: 10.21764/maeuefd.407470

Özet: Bu araştırmanın amacı, uzaktan eğitim öğrencilerinin uzaktan eğitimde kullanılan Enocta öğrenme yönetim sistemine yönelik görüşlerini ortaya çıkarmaktır. Araştırma tarama modelinde desenlenmiştir. Araştırmanın çalışma grubunu Çukurova Üniversitesi Adana Meslek Yüksekokulu uzaktan eğitim programlarına kayıtlı 314 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırma kapsamında, araştırmacılar tarafından geliştirilen “Kişisel Bilgi Formu” ve “Öğrenme Yönetim Sistemi Değerlendirme Formu” kullanılmıştır. Veri analizinde değerlendirme formunda yer alan her bir maddeye verilen yanıtların frekansları tablo halinde sunulmuştur, açık uçlu sorularla elde edilen verilerin analizinde ise içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın sonucu, Enocta öğrenme yönetim sisteminin uzaktan eğitim öğrencileri tarafından, tüm boyutlar (öğretimsel, biçimsel, eğitim programı ve program ile uygunluk) açısından ortalamasının üzerinde puanlanmış olduğunu göstermiştir. Araştırma sonucuna göre öğrenciler, öğrenme yönetim sistemine ilişkin olumlu görüşler bildirmişlerdir. Ancak, araştırma sonuçları bazı öğrencilerin özellikle öğrenci işleri hizmetlerinin aksaklıkları yönünde olumsuz görüş bildirdikleri görülmüştür.

Anahtar Sözcükler: *Uzaktan eğitim, öğrenme yönetim sistemleri, e-öğrenme, tarama modeli.*

Abstract: This research aimed to investigate distance education students' opinions about the learning management system, Enocta. The research was designed as a survey study. The sample of the study consists of 314 students who enrolled in Adana Vocational School of Higher Education. The data were collected through “Demographic Questionnaire Form” and “Learning Management System Evaluation Form” which were developed by the researchers. The answers to the items of the evaluation form were analyzed by presenting frequencies on a table while the open-ended questions of the form were analyzed through content analysis method. According to the research results, Enocta learning management system was rated above the average in terms of all sub-dimensions (instructional, formal, educational program and appropriateness of software) by the distance education students. While some students reported positive opinions about the learning management system, some students reported some problems in the student affairs services in the system.

Keywords: *Distance education, learning management systems, e-learning, survey study.*

¹ Bu çalışma 11.Uluslararası Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Sempozyumunda sunulmuştur (ICITS2017).

² Dr. Çukurova Üniversitesi Adana Meslek Yüksekokulu, mesutozonur@gmail.com, ORCID: 0000-0002-7930-9478

³ Dr. Uluslararası Final Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi, halil.kamisli@final.edu.tr, ORCID: 0000-0001-6715-431X

⁴ Prof.Dr.,Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi, tyanpar@gmail.com, ORCID: 0000-0002-0800-4802

⁵ Doç.Dr., Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi, haticesancarr@gmail.com, ORCID: 0000-0001-5173-4926

Giriş

İçinde bulunulan 21. yüzyıl bireylere, toplum içinde yaşamlarını sürdürebilmeleri için, her alanda meydana gelen değişimlere ayak uydurabilen, bilgiyi üretebilen ve gelişime her zaman hazır olan kişiler olma zorunluluğu getirmektedir. Eğitim, toplumların ihtiyaç duyduğu bireylerin yetiştirilmesi için en önemli yollardan biridir. Ancak, bir işte çalışma zorunluluğu, ekonomik sıkıntılar ve/veya fiziksel imkânsızlıklar gibi nedenler ile bireyler ihtiyaç duydukları eğitimi almakta sıkıntı yaşayabilmektedirler. Bu sıkıntılara çözüm getirmek amacıyla uzaktan eğitim kavramı ortaya çıkmıştır. Bilişim teknolojilerindeki gelişmeler ise uzaktan eğitim faaliyetlerinde öğrenen-öğrenen arasındaki mesafeden kaynaklı problemlerin giderilmesinde önemli bir rol oynamaktadır.

Uzaktan eğitime ilişkin literatürde yapılmış birçok tanım bulunmaktadır. Seaman, Allen, ve Seaman (2018) uzaktan eğitimi *“Öğretmenden ayrı olan öğrencilere öğretim içeriğini ulaştırmak için bir ya da birden fazla teknolojinin kullanıldığı ve öğrenci-öğretmen arasında düzenli ve temel olan etkileşimin eşzamanlı ve eşzamansız olarak sağlandığı eğitimdir”* şeklinde tanımlamaktadırlar (s.5). Simonson, Smaldino, Albright ve Zvacek (2006) ise benzer şekilde uzaktan eğitimi öğrenen, öğretmen ve kaynak arasındaki etkileşimin iletişim teknolojileri ile sağlandığı formal bir eğitim olarak tanımlamaktadır. Frank, Reich ve Humpreys (2003) de uzaktan eğitimi tanımlarken öğrenenler ve öğretmenlerin fiziksel olarak ayrı yerlerde olmasına vurgu yapmakta ve uzaktan eğitimin uygulanma nedenlerini şu şekilde belirtmektedirler: *“.....birçok ülkede her kademedeki eğitim vermek, endüstri ve okullarda eğitim maliyetini azaltmak, coğrafi açıdan farklı bölgelerdeki kitlelere ulaşmak, fiziksel olarak sınıfta bulunamayacak öğrenenlere eğitim imkanı tanımak ve öğrenenin bireysel öğrenme hızında öğrenmesine imkan tanımak”* (s.58)

Yukarıda verilen uzaktan eğitim tanımları incelendiğinde, zaman ve mekândan bağımsız olarak sürdürülen bir eğitim olduğu vurgusuyla, uzaktan eğitimin esnek yapısına değinildiği görülmektedir. Bunun yanı sıra, tanımlarda farklı ortamlarda bulunan öğrenciler ile öğretmen arasındaki etkileşimi sağlamanın önemi ve teknolojinin bu amaçla kullanıldığı yer almaktadır. Aslında bu tanımlarda yer alan ortak noktaları, Holmberg’in (2005) uzaktan eğitimde öğrenme ve öğretimin temel ilkesi üzerine söyledikleri özetlemektedir. Holmberg’e (2005) göre, öğrenme ve

öğretimin temel ilkesi, öğrenenin ve öğretmenin aynı mekânda olmaması nedeniyle içeriğin aracılı sunumu ve öğrenen-öğretmen arasındaki etkileşimin aracılı olarak sağlanmasıdır.

Son yıllarda, ülkemizde uzaktan eğitim giderek yaygınlaşmakta ve uzaktan eğitim programlarına başvuran öğrenci sayısı her geçen gün artış göstermektedir. Türkiye'de 2014-2015 döneminde uzaktan öğretime kayıtlı öğrenci sayısı 59.282 iken 2017-2018 döneminde 86.473 öğrenciye ulaştığı görülmektedir (<https://istatistik.yok.gov.tr/>, 2018). Uzaktan eğitimde başarıyı hedefleyen kurumlar için eğitim ve öğretim süreçlerinde en uygun yazılım ve donanım teknolojilerini kullanmak önemli hale gelmiştir. Bu kurumlar kendi akademik standartlarına, içeriklerine ve değerlendirme araçlarına uygun eğitim yazılımlarına ihtiyaç duymaktadırlar. Bu ihtiyaç doğrultusunda, eğitim içeriklerinin yönetimine, öğrenenler ve öğretenlerin izlenmesine, öğrenme öğretim süreçlerinin bireyselleştirilebilmesine olanak sağlayan öğrenme yönetim sistemi olarak isimlendirilen yazılımlar geliştirilmiştir. Çiğdem ve Öztürk (2016), öğrenme yönetim sistemlerinin öğrenme ve öğretimi desteklemek amacıyla yükseköğretim kurumlarında kullanımlarının önemli derecede arttığını ifade etmektedirler.

Literatürde öğrenme yönetim sistemleri kavramı çok farklı şekilde tanımlanabilmektedir. Paulsen (2002) öğrenme yönetim sistemlerini, öğrenciler, öğretmenler ve yöneticiler için çevrimiçi öğrenme etkinliklerini organize eden ve bunlara erişim sağlayan çok çeşitli sistemler için kullanılan geniş bir terim olarak tanımlamıştır. Bu hizmetler genellikle erişim kontrolü, öğrenme içeriği sağlama, iletişim araçları ve kullanıcı gruplarının organizasyonlarını içerir (Paulsen, 2002). Watson ve Watson (2007) ise öğrenme yönetim sistemlerini öğrenme sürecinin tüm yönlerini ele alan bir çerçeve olarak tanımlamıştır. Bir öğrenme yönetim sistemi, öğretim içeriğini sağlayan ve yöneten, bireysel ve örgütsel öğrenmeyi veya eğitim hedeflerini tanımlayan ve değerlendiren, bu hedefleri gerçekleştirmek için kaydedilen ilerlemeyi izleyen ve bir organizasyonun öğrenme sürecini bütün olarak denetlemek için veri toplayan ve sunan altyapıdır (Szabo & Flesher, 2002).

Yukarıdaki tanımlamalardan da anlaşılacağı gibi, öğrenme yönetim sistemleri, öğrenme ile ilgili her türlü işlemin denetim ve kontrolünü sağlayan yazılımlardır. Bu yazılımlar, sunulan öğrenme materyalini paylaşma, dersleri sürdürme, ödev verme, sınav gerçekleştirme ve bunlara yönelik geribildirim sağlama, öğrenci, öğretmen ve sistem kayıtlarını tutma gibi işlevleri kapsamaktadır. Black, Beck, Dawson, Jinks ve DiPietro (2007) öğrenme yönetim sistemlerinin çevrimiçi ve karma öğretimde kabul görmesinin ve uygulamalarda kullanılmasının, bu sistemlerin uyumluluk,

göreceli avantaj, denenebilirlik ve gözlemlenebilirlik özelliklerine bağlı olduğunu belirtmektedirler.

Yapılan çalışmalar öğrenme yönetim sistemlerinin öğretim ve öğrenme sürecine olumlu etkileri olduğunu göstermektedir (Han & Shin, 2016; Ramírez-Correa, Rondan-Cataluña, Arenas-Gaitán & Alfaro-Perez, 2017). Han ve Shin (2016) yaptıkları çalışmada öğrenme yönetim sistemin kullanımının öğrencilerin akademik başarılarını arttırdığı sonucu elde etmişlerdir. Ramirez-Correa ve ark. (2017) yaptıkları çalışmada DeLone and McLean modeli temel alınarak öğrenme yönetim sistemin başarısının öğrencilerin öğrenme stillerinden etkilenip etkilenmediğini araştırmışlardır. 258 mühendislik öğrencisiyle yaptıkları anket çalışması sonuçlarına göre model, kullanım, kullanıcı memnuniyeti ve öğrenme yönetim sisteminin göreceli avantajını açıklamaktadır. Bahsi geçen çalışmaların yanında, eğitimde kullanımı her geçen gün artan öğrenme yönetim sistemlerini tanıtan, kendi içinde özellik ve kullanımı açısından karşılaştıran ve öğrenme ve öğretme sürecindeki etkisini araştıran çalışmalarda mevcuttur (Çavuş, 2015; Çavuş & Zabadi, 2014; Çavus & Alhih, 2014). Orfanou, Tselios ve Katsanos (2015)'a öğrenme yönetim sistemlerin algılanan kullanım kolaylığının öğrencilerin öğrenme etkililiği ve öğrenme deneyimi üzerine etkisi olduğunu belirtmektedirler ve yaptıkları çalışmada iki öğrenme yönetim sisteminin (eClass, Moodle) algılanan kolaylığını Sistem Kullanım Ölçeği kullanarak incelemişlerdir. 769 öğrencinin katıldığı çalışmada iki öğrenme yönetim sisteminde algılanan kullanım kolaylığı açısından memnun edici seviyede olduğu bulunmuştur (Orfanou, Tselios & Katsanos, 2015). Çiğdem ve Öztürk (2016) yaptıkları çalışmada 155 öğrencinin öğrenme yönetim sistemlerini kullanma davranışı niyetlerini belirleyen etmenleri bir anket yoluyla incelemeyi amaçlamışlardır. Yaptıkları çalışma sonucunda multimedya özellikleri ve etkileşimin öğrencilerin algılanan memnuniyeti üzerinde etkili olduğu ortaya çıkmıştır (Çiğdem & Öztürk, 2016).

Yukarıda bahsedilen çalışmaların genel olarak vurgu yaptığı noktalar; öğrenme yönetim sistemlerinin, sadece uzaktan eğitimde değil, örgün eğitimde de kullanımının artacağı ve bu sistemlerin öğrenme ve öğretim sürecine önemli etkileri olduğu yönündedir (Black ve diğ., 2007; Çavuş, 2015; Çavus & Alhih, 2014; Çavuş & Zabadi, 2014; Han & Shin, 2016; Ramírez-Correa ve diğ., 2017).

Emelyanova ve Voronina (2014), öğrenme yönetim sistemlerinin etkili ve verimli kullanılabilmelerinin paydaşların (öğretmen ve öğrencilerin) kullanılan sistemleri nasıl

kabullendikleri ve algıladıklarına bağlı olduğunu belirtmişlerdir. Ayrıca, uzaktan eğitim kurumlarının ihtiyaç duydukları öğrenme yönetim sistemlerinin oluşturulması ve geliştirilebilmesi için bu sürecin paydaşlarından kullanılan öğrenme yönetim sistemleriyle ilgili görüş almak gerekmektedir. Alınan geri bildirimlerle, uzaktan eğitimde kullanılan öğrenme yönetim sistemleri ile ilgili yaşanan problemlere yönelik çözüm önerileri elde edilebileceği ve sorunların çözümlerine büyük katkı sağlayabileceği düşünülmektedir. Bu doğrultuda bu çalışmanın amacı da uzaktan eğitim öğrencilerin kullanılan öğrenme yönetim sistemlerine yönelik görüşlerini ortaya çıkarmaktır. Yapılan bu çalışma gerek ihtiyaç duyulan öğrenme yönetim sistemleri geliştirmek gerekse eğitim sürecine getireceği önemli katkılar açısından önemli görülmektedir. Literatürdeki öğrenme yönetim sistemleri ile ilgili çalışmaları çoğunluğu bu sistemin diğer sistemler ile karşılaştırması ya da öğrenme ve öğretim sürecine etkisine yöneliktir. Bu çalışmada ise bir üniversitenin uzaktan eğitim sürecinde kullandığı bir platformun dört farklı boyutta (öğretimsel, biçimsel, eğitim programı ve program ile uygunluğu) öğrenci görüşleri ile değerlendirilmesi amaçlanmaktadır. Bu açıdan özgün bir çalışma olarak değerlendirilmektedir.

Yöntem

Araştırmanın yöntemi uzaktan eğitim ile öğrenim görmekte olan bireylerin uzaktan eğitimde kullanılan Enocta öğrenme yönetim sistemine yönelik görüşlerini araştırmacılar tarafından geliştirilen öğrenme yönetim sistemi değerlendirme formu ile ortaya koymayı hedefleyen tarama modelinde betimsel bir çalışmadır. Büyüköztürk vd. (2013) tarama araştırmasını şu şekilde tanımlamışlardır: “Bir konuya ya da olaya ilişkin katılımcıların görüşlerinin ya da ilgi, beceri, yetenek, tutum vb. özelliklerinin belirlendiği genellikle diğer araştırmalara göre görece daha büyük örneklem üzerinde yapılan araştırmalara tarama araştırması denir” (s.177).

Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu Çukurova Üniversitesi Adana Meslek Yüksekokulu uzaktan eğitim programlarına kayıtlı 314 öğrenci oluşturmaktadır. Tablo 1’de çalışma grubuna ilişkin bölümlere göre dağılım verilmiştir.

Tablo 1

Bölgümlere İlişkin Öğrenci Sayıları

Bölgüm Adı	Öğrenci Sayısı
Bilgisayar Programcılığı	64
Çocuk Gelişimi	139
Elektronik-Haberleşme	69
Muhasebe ve Vergi Uygulamaları	42
TOPLAM	314

Veri Toplama Aracı

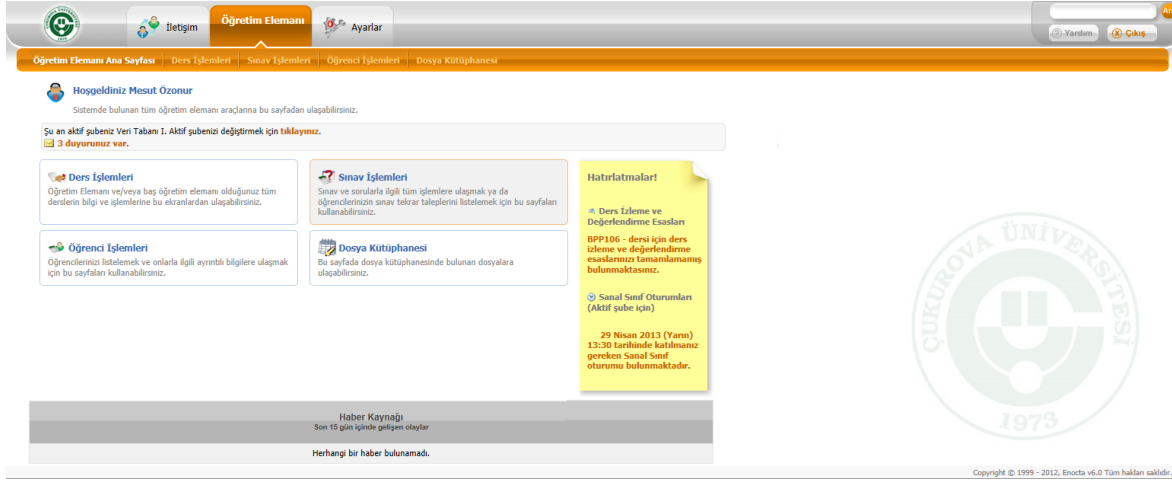
Araştırma kapsamında, araştırmacılar tarafından geliştirilen kişisel bilgiler ve öğrenme yönetim sistemi değerlendirme formu kullanılmıştır:

Kişisel bilgi formu. Çalışma grubunda yer alan öğrencilerle ilgili detaylı bilgiler (cinsiyet, yaş, bölüm, sınıf, kaçınıcı yılı, vb.) almak için kullanılmıştır.

Öğrenme yönetim sistemi değerlendirme formu. Öğrenme Yönetim sistemi değerlendirme formu öğretimsel uygunluk, biçimsel uygunluk, eğitim programı ve program ile uygunluk temalarına yönelik öğrenci değerlendirmelerini belirlemek amacıyla hazırlanmıştır. Bu formun geliştirilme aşaması dört adımdan oluşmaktadır: Birinci adımda, ilgili literatür taranmış ve Ateş (2011), Hsu, Yeh ve Yen (2009) ve Yanpar ve Yıldırım (1999) tarafından sunulmuş formlarından yararlanılarak formun taslak hali oluşturulmuştur. İkinci adımda eğitim programları ve öğretim ve bilgisayar ve öğretim teknolojileri alanında ikişer uzman görüşü alınarak form düzenlenmiştir. Üçüncü adımda, beşli likert tipte hazırlanan değerlendirme formu uzaktan eğitim öğrencilerine sunularak pilot çalışma yapılmıştır. Dördüncü adımda, değerlendirme formu ile ilgili tekrar uzman görüşü alınmış ve 32 kapalı uçlu madde ve 1 açık uçlu sorudan oluşan formun son hali oluşturulmuştur. Açık uçlu soruda, uzaktan eğitim öğrencilerinin kullanılan öğrenme yönetim sisteminin geliştirilmesi gereken yönlerine ilişkin görüşleri sorulmuştur.

Enocta Öğrenme Yönetim Sistemi

Enocta Öğrenme Yönetim Sistemi, kurumların eğitim ve gelişim projelerinin, istenilen iş sonuçlarına, istenilen bilgi paylaşımı ve davranış gelişimi sonuçlarına ulaşım ulaşılmadığını denetlemeye ve ölçümlemeye yardımcı olan bir öğrenme yönetim sistemidir (Enocta, 2018).

Şekil 1. Enocta öğrenme yönetim sistemi

Enocta Öğrenme Yönetim Sistemi ile;

- Tüm eğitim etkinliklerini planlayabilir.
- Öğrencilerinin / çalışanlarının eğitim ve gelişimi için sunulan tüm araçlara kişisel sayfalarından ulaşmalarını ve izlemelerini sağlayabilir.
- Online ölçme ve değerlendirme sistemi ile anlık ve hızlı ölçümleme yapabilir.
- Tüm eğitim kaynaklarının detaylı takibini ve çakışma kontrollerini takip edebilir.

Veri Analizi

Veri analizinde her bir maddeye verilen yanıtların frekansları tablo halinde sunulmuş, açık uçlu sorularla elde edilen verilerin analizinde ise içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. Veriler üç aşamada analiz edilmiştir. Bu aşamalar; kategorilerin tanımlanması, örneklerin verilmesi ve kodlama kurallarının önceden belirlenmesidir (Mayring, 1996; Çev: Gümüş & Durgun, 2000).

Öğrencilerin tamamının açık uçlu soruya verdikleri yanıtlar bir dökümana aktarılmıştır. Bu yanıtlar iki araştırmacı tarafından birbirlerinde bağımsız olarak kodlanmıştır. Araştırmacılar tarafından belirlenen ana temalar ve alt temalar tablo haline getirilmiştir.

Geçerlik ve Güvenirlik

Çalışmada, Creswell (2003) tarafından sıralanan geçerlik ve güvenirlik stratejilerinden yararlanılmıştır. Bu çalışma kapsamında öncelikle uzman kanısı alınmıştır. Bu doğrultuda araştırma konusu ve yöntemleri hakkında uzman kişilerden (eğitim programları ve öğretim alanında 2 uzman, bilgisayar ve öğretim teknolojileri alanında 2 uzman) araştırmayı farklı boyutlarıyla incelemeleri istenmiştir. Bunu dışında veri toplama aracı aynı uzman kişilerden görüş alınarak düzeltilmiş, en son hali format ve anlaşılabilirlik değerlendirmesini yapmak amacıyla 3 uzaktan eğitim öğrencisine veri toplama öncesinde sunulmuştur. Açık uçlu sorunu analizi iki araştırmacı tarafından birbirlerinden bağımsız olarak yapılmış ve Miles ve Huberman (1994) kodlayıcı güvenirligi formülüne göre iki kodlayıcı arasında 0.96 oranında tutarlılık bulunmuştur. Katılan öğrenciler ve araştırma ortamının özellikleri ayrıntılı olarak açıklanması ile zengin betimleme stratejileri kullanılmıştır.

Bulgular

Bu bölümde uzaktan eğitim ile öğrenim görmekte olan bireylerin uzaktan eğitimde kullanılan öğrenme yönetim sistemine yönelik görüşlerine ilişkin bulgulara yer verilmiştir. Tablo 2’de uzaktan eğitim yönetim sisteminin biçimsel uygunluğuna yönelik öğrenci görüşleri yer almaktadır.

Tablo 2

Öğrenme Yönetim Sisteminin Biçimsel Uygunluğuna Yönelik Uzaktan Eğitim Öğrencilerinin Görüşlerine İlişkin Betimsel Analiz Sonuçları (n=314)

Biçimsel Uygunluk	Çok	Zayıf	Orta	İyi	Çok
	Zayıf (f)	(f)	(f)	(f)	İyi (f)
Animasyon kullanımı	19	41	139	93	22
Görsel öğelerin dengeli yerleşimi	13	22	90	144	45
Farklı ekranlar arasında uyum ve tutarlılık	25	17	94	139	39
Kullanılan renk, yazı tipi, zemin rengi, vb. uygunluğu	11	10	72	145	76
Sayfalar arası geçiş	20	20	72	145	57
Sade bir ekran tasarımına sahip olması	14	14	81	153	52
Ekran okunabilirliği	12	19	66	143	74
Kullanım kolaylığı sağlanması	20	18	76	137	63

Tablo 2 incelendiğinde, uzaktan eğitim öğrencilerinin kullanılan öğrenme yönetim sisteminin biçimsel uygunluğuna yönelik genellikle orta ve üzeri düzeyde görüş bildirdiği fark edilmektedir. Uzaktan eğitim öğrencilerinin büyük çoğunluğunun (n=153 –iyi- n=52-çok iyi-) en fazla kullanılan öğrenme yönetim sisteminin biçimsel özelliklerin sadece bir ekran tasarımına sahip olması maddesi ile ilgili iyi veya çok iyi görüşüne sahip olduğu ortaya çıkmıştır. Bunun dışında, uzaktan eğitim öğrencilerinin birçoğunun ikinci olarak kullanılan renk, yazı tipi, zemin rengi, vb. uygunluğu (n=145-iyi-, n=76 –çok iyi-) ve sayfalar arası geçiş (n=145-çok iyi-, n=57 –iyi-) olumlu görüş bildirdikleri görülmüştür. Tablo 2’de görüldüğü üzere uzaktan eğitim öğrencilerin büyük çoğunluğunun (n=139) öğrenme yönetim sisteminin animasyon kullanımı maddesi ile ilgili görüşlerini orta olarak işaretledikleri görülmüştür. Bu madde dışındaki diğer maddelerle ilgili uzaktan eğitim öğrencilerinin öğrenme yönetim sistemiyle ilgili görüşleri iyi düzeyde toplanmıştır.

Tablo 3’de uzaktan eğitim yönetim sisteminin öğretimsel uygunluğuna yönelik öğrenci görüşleri yer almaktadır.

Tablo 3

Öğrenme Yönetim Sisteminin Öğretimsel Uygunluğuna Yönelik Uzaktan Eğitim Öğrencilerinin Görüşlerine İlişkin Betimsel Analiz Sonuçları (n=314)

Öğretimsel Uygunluk	Çok	Zayıf	Orta	İyi	Çok
	Zayıf				İyi
	(f)	(f)	(f)	(f)	(f)
Öğrencinin içeriğe dikkatini çekmesi	12	32	84	149	37
Öğrenciye gerekli yönlendirmenin sağlanması	19	19	90	140	46
Öğrencinin öğrenme gereksinimlerine uygunluğu	18	15	80	151	50
Öğrenciye hedefler hakkında bilgi verme	30	18	86	134	46
Öğrencinin kolayca anlayabileceği bir dile sahip olması	19	10	65	148	72
Kullanılan içeriğin doğru, güncel ve anlaşılır olması	19	16	70	143	66
Öğrenciye dönüt sağlama	24	17	80	138	55
Yeterli miktarda alıştırma ve uygulama yapma olanağı sunması	26	29	90	126	43
Öğrenciler arası etkileşim imkanı sağlaması	19	35	84	121	55
Öğrenci ile öğretim görevlisi arasında etkileşim sağlaması	24	30	78	123	59

Tablo 3'e bakıldığında, öğrencilerin uzaktan eğitim yönetim sisteminin öğretimsel uygunluğuna yönelik genellikle orta ve üzeri düzeyde görüş bildirdiği görülmektedir. Elde edilen veriler en fazla iyi düzeyde toplanmıştır. Uzaktan eğitim öğrencilerinin birçoğunun en çok öğrenme yönetim sisteminin öğrencinin öğrenme gereksinimlerine uygunluğu (n=151- iyi-, n=50 –çok iyi-) ve öğrencinin kolayca anlayabileceği bir dile sahip olması (n=148 –iyi, n=72 –çok iyi-) maddeleriyle ilgili olumlu görüşe sahip oldukları görülmüştür. Tablo 4'te öğrenme yönetim sisteminin eğitim programı ile uygunluğuna yönelik öğrenci görüşleri yer almaktadır.

Tablo 4

Öğrenme Yönetim Sisteminin Eğitim Programı ile Uygunluğuna Yönelik Uzaktan Eğitim Öğrencilerinin Görüşlerine İlişkin Betimsel Analiz Sonuçları (n=314)

Eğitim Programı İle Uygunluk	Çok		Orta	İyi	Çok İyi
	Zayıf	Zayıf			
	(f)	(f)	(f)	(f)	(f)
Ders müfredatı ile ilgili konuları içermesi	29	17	82	131	55
Konunun bütünlüğü	23	21	75	138	47
Destekleyici materyal özelliği	26	45	84	115	44
Diğer konulara yatkınlık	21	32	85	129	47
Etkinlik	30	34	84	116	50
Çalışma süresinin uzunluğu	33	24	82	133	42

Tablo 4'te de görüldüğü gibi uzaktan eğitim öğrencileri öğrenme yönetim sisteminin eğitim programı ile uygunluğuna yönelik genellikle iyi ve üzeri düzeyde görüş bildirmişlerdir. Özellikle konunun bütünlüğü (n=138 –iyi ve n=47 –çok iyi-), ve ders müfredatı ile ilgili konuları içermesi (n=131 –iyi-; n=55 –çok iyi-) maddelerinde uzaktan eğitim öğrencilerinin öğrenme yönetim sistemiyle ilgili olumlu görüş bildirdiği ortaya çıkmıştır. Tablo 5'te öğrenme yönetim sisteminin program ile uygunluğuna yönelik uzaktan eğitim öğrenci görüşleri yer almaktadır.

Tablo 5

Öğrenme Yönetim Sisteminin Program ile Uygunluğuna Yönelik Uzaktan Eğitim Öğrencilerinin Görüşlerine İlişkin Betimsel Analiz Sonuçları (n=314)

Program İle Uygunluk	Çok		Orta	İyi	Çok İyi
	Zayıf	Zayıf			
	(f)	(f)	(f)	(f)	(f)
Görüntüleme	22	29	88	145	30
Dökümanlar	26	30	84	136	38
Başlatma prosedürü	32	21	77	157	27
Çalışma hızı	23	28	73	158	32
Bilgi depolama ve geri getirme	20	22	77	151	44

Tablo 5 analiz edildiğinde uzaktan eğitim öğrencilerinin öğrenme yönetim sisteminin yazılım özelliklerine yönelik genellikle orta ve üzeri düzeyde görüş bildirdikleri görülmektedir. Öğrencilerin çoğunluğu öğrenme yönetim sisteminin çalışma hızı (n=158 iyi, n=32 çok iyi) ve başlatma prosedürü (n=157 iyi, n=27 çok iyi) maddelerinde öğrenme yönetim sistemiyle ilgili olumlu görüş bildirmişlerdir. Tablo 6'da uzaktan eğitim öğrencilerinin öğrenme yönetim

sisteminin geliştirilmesi gereken yönleriyle ilgili açık uçlu soruya verdikleri yanıtlara ilişkin bulgular yer almaktadır.

Tablo 6

Öğrenme Yönetim Sisteminin Geliştirilmesi Gereken Yönlerine İlişkin Uzaktan Eğitim Öğrencilerinin Görüşlerinin Betimsel Analiz Sonuçları (n=33)

Görüşler	f
Derse yönelik daha fazla doküman sağlanması	25
Sistemdeki öğrenci işleri hizmetlerinin geliştirilmesi	8

Tablo 6 analiz edildiğinde, 33 uzaktan eğitim öğrencisinin öğrenme yönetim sisteminin geliştirilmesi gereken yönleriyle ilgili açık uçlu soruya yanıt verdiği görülmektedir. Uzaktan eğitim öğrencilerin çoğunluğu (n=25) öğrenme yönetim sisteminde dersler ile ilgili daha fazla doküman sağlanması yönünde görüş bildirmişlerdir. Az sayıdaki öğrencilerin (n=8) ise sistemdeki öğrenci işleri hizmetlerinin geliştirilmesi gerektiği yönünde görüş bildirdiği görülmüştür. Bu görüşler öğrenme yönetim sisteminin yapısından çok uzaktan eğitim programının kaynak sağlama ve rehberlik faaliyetleri ile ilgilidir.

Tartışma, Sonuç ve Öneriler

Araştırma kapsamında, uzaktan eğitim öğrencilerinin uzaktan eğitimde kullanılan Enocta öğrenme yönetim sistemini, öğretimsel boyutu açısından yeterli buldukları sonucuna ulaşılmıştır. Ancak, öğretimsel uygunluk altındaki maddelere bakıldığında, Enocta öğrenme yönetim sistemindeki içerik sunumuyla ilgili maddelerde daha çok öğrencinin “iyi” ve “çok iyi” seçeneklerini işaretlediği görülürken, alıştırma / uygulama yapma olasılığı ve etkileşim ile ilgili maddelerde (içerik sunumuyla ilgili maddelere kıyasla) daha az sayıda öğrencinin “iyi” ve “çok iyi” seçeneklerini işaretlediği görülmüştür. Choi ve Baek (2011) yaptıkları çalışmada medyanın hangi özelliklerinin 3B sanal dünyalarda öğrenme akışı ile ilişkili olduğunu incelemiş ve etkileşimin en önemli özelliklerden biri olduğunu bulmuşlardır. Çalışmanın bu sonucu, uzaktan eğitim programının standartları ile ilgili olabilir. İçeriğin sıralaması, önemli noktalar, amaç ve kazanımların ifade edilmesi uzaktan eğitim programının standartları arasında yer alırken, öğrenciyle iletişim ve etkileşim içinde bulunma ile ilgili standartlar mevcut değildir. Bu nedenle

uzaktan eğitim programında “minimum” olarak öğrenci ile iletişim sayısı ya da derslerde öğrenciler-arası iletişimi sağlamak için minimum “ortak ödev” standartları getirilebilir. Cidral, Oliveira, Felice ve Aparicio (2018) yaptıkları çalışmada e-öğrenme ortamlarının kullanımlarını etkileyen faktörleri incelemiş ve işbirliği kalitesi, bilgi kalitesi ve kullanıcının algılanan memnuniyetinin e-öğrenme kullanımını açıkladığı sonucuna varmışlardır. Ayrıca, e-öğrenme ortamlarının başarısı için bu ortamlara işbirliğini sağlayacak teknolojik özellikler eklenmesini tavsiye etmişlerdir (Cidral ve diğ., 2018). Bu çalışmanın sonucuna göre de Enocta öğrenme yönetim sistemine öğrencilerin bir araya gelip ortak uygulamalar yapabilecekleri teknolojik özellikler eklenebilir.

Öğrencilerin birçoğu, uzaktan eğitimde kullanılan Enocta öğrenme yönetim sisteminin biçimsel uygunluk açısından çoğunlukla iyi ve üzeri düzeyde olduğu seçeneklerini işaretlemişlerdir. Biçimsel uygunluk maddelerinden animasyon kullanımı maddesinde diğerlerine kıyasla daha az sayıda öğrenci “iyi” ve “çok iyi” seçeneklerini işaretlemiştir. Bu bağlamda öğrencilerin öğrenmesini ve motivasyonunu artırıcı bir etkisi olduğu düşünülen animasyonların öğrenme yönetim sistemi içinde daha fazla yer verilmesi bu görüşü daha olumlu hale getirebilir. Çiğdem ve Öztürk (2016) yaptıkları çalışmada benzer şekilde multimedya kullanımının öğrencilerin öğrenme yönetim sistemi kullanma davranışını olumlu etkilediği sonucuna varmışlardır.

Araştırma kapsamında, Enocta öğrenme yönetim sisteminin eğitim programı ve program ile uygunluk boyutları açısından, birçok uzaktan eğitim öğrencisi tarafından iyi olarak nitelendirildiği sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuç öğretimsel ve biçimsel boyutlarda elde edilen sonuçlar ile paralellik göstermektedir.

Özkan, Kösele ve Baykal (2009) tarafından yapılan çalışmada bir öğrenme yönetim sistemi değerlendirilmiştir. Altı boyutta değerlendirilen (İçerik, eğitmen, sistem, hizmet, ortam kalitesi ve öğrenci tutumları) çalışmada tüm boyutlar yeterli düzeyde bulunmuştur. Bilgiç (2005) tarafından yapılan başka bir çalışmada, bir bankada kullanılan e-öğrenme platformu kullanıcılar tarafından 7 boyut açısından (Görüntü düzeni, görüntü özellikleri, içerik, gezinme, geribildirim, hata ve kullanım kolaylığı) değerlendirilmiştir. Araştırma sonucunda; içerik ve gezinme boyutu orta düzeyde yeterli bulunurken, diğer boyutlar başarılı düzeyde yeterli bulunmuştur. Turan ve Canal (2011) tarafından yapılan çalışmada da öğrenme yönetim sistemi 5 boyutta (Gezinme, erişim, kullanım kolaylığı, tasarım ve genel kullanılabilirlik) değerlendirilmiştir. Bu beş boyut açısından

öğrenme yönetim sistemi orta düzeyde yeterli bulunmuştur. Yukarıda bahsedilen çalışmaların bazılarında değerlendirilen öğrenme yönetim sistemi her boyutu ile yeterli bulunurken, bazı çalışmalarda birkaç boyut ya da tamamında orta düzeyde yeterli bulunmuştur. Bu çalışmada ise tüm sonuçlar dikkate alındığında araştırmaya katılan uzaktan eğitim öğrencilerinin, eğitim sürecinde kullanılan öğrenim yönetim sistemini, tüm boyutlar (öğretimsel, biçimsel, eğitim programı ve program ile uygunluk) açısından yeterli buldukları sonucuna ulaşılmıştır. Eğitim veren akademik personelin gerek uzun zamandır bu eğitim sürecinde olması gerekse alan yeterlilikleri açısından çok donanımlı olması bu olumlu sonuçların elde edilmesine katkı yaptığı düşünülmektedir. İlâveten akademik personelin süreç içerisinde alan ile ilgili öğrenci ihtiyaçlarını belirli periyotlarda belirleyip öğretim programlarını revize etmeleri ve bu doğrultuda öğrenme yönetim sistemlerini güncellemeleri öğrencilerin olumlu görüşler bildirmelerine olumlu etkisi olmuştur. Ayrıca, öğrenme yönetim sistemi geliştirilirken bir eğitim programında olması gereken temel boyutların ve öğrencilerin bireysel öğrenme hızlarının dikkate alınması elde edilen olumlu görüşlerin nedenleri olarak sayılabilir.

Araştırma sürecinde öğrenci görüşlerinden elde edilen öğrenme yönetim sistemine ilişkin olumlu görüşlerin yanında sistemdeki öğrenci işleri hizmetlerinin aksaklıkları yönünde de olumsuz görüş elde edilmiştir. Öğrenme yönetim sisteminde verilen bu hizmetin daha geliştirilmesi bu aksaklığın düzeltilmesine katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Literatürde öğrenme yönetim sistemlerini, tanıtan, karşılaştıran, öğrenme ve öğretme sürecine etkisini farklı boyutlarda, değerlendiren birçok araştırma yer almaktadır (Çavuş & Zabadi, 2014; Han & Shin, 2016; Nakamura, Oliveira & Conte, 2017; Thuseethan, Achchuthan & Kuhanesan, 2015). Bu tür çalışmalar istenilen düzeyde uzaktan eğitimi gerçekleştirmek için gerekli olan öğrenme yönetim sistemi yazılımlarının mevcut durumlarını, yaşanan problemleri ve olası çözüm önerilerini belirlemede büyük katkı sağlamaktadırlar.

Uygulayıcılar için, araştırma kapsamında değerlendirilen öğrenme yönetim sisteminin öğrenci rehberlik işleri bölümünün geliştirilmesi ve uzaktan eğitimde ders veren akademik personelin, içeriklerini hazırlarken animasyon kullanımlarının artırılması yönünde, teşvik edilmesi önerilmektedir. Ayrıca, mevcut öğrenme yönetim sisteminin, belirli periyotlarda akademik personel ve öğrenci görüşleri ile değerlendirilmesi önemli görülmektedir. Uzaktan eğitim platformunu kullanan diğer üniversiteler ve kurumlarda da öğrenme yönetim sistemini nitel veya

karma araştırma yöntemleri kullanılarak, değerlendirme çalışmalarının sürekli hale getirilmesi önerilmektedir.

Araştırmacılar için ise, bu tür çalışmalar sonucunda bulgulara göre yapılan önerilerin dikkate alınarak uzaktan eğitim programlarında revizyonlar yapılması ve revize edilmiş programların yeniden değerlendirilmesi için yeni araştırmalar tasarlanması önerilmektedir. Bu araştırmalar, anket yöntemi ile desenlenebileceği gibi, nitel veya deneysel yöntemlerle de desenlenebilir. Ayrıca, revize edilmiş uzaktan eğitim programlarının kalitesi ile ilgili yapılacak çalışmalar, uzaktan eğitim alanında çalışan uygulayıcıların daha kaliteli hizmet sunmasına ve araştırmacıların uzakta eğitim alanının teorisine katkı sağlamasına sebep olabilecektir.

Kaynakça

Ateş, A. (2011). Eğitsel yazılım değerlendirme ölçeği: Geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Eğitim Teknolojileri Araştırmaları Dergisi*, 2 (1).

Black, E. W., Beck, D., Dawson, K., Jinks, S., & DiPietro, M. (2007). The other side of the LMS: Considering implementation and use in the adoption of an LMS in online and blended learning environments. *TechTrends*, 51(2), 35–39.

Bilgiç, E. (2005). *E-Öğretim Tasarım Süreci: Bir Materyalin Kullanışlılığına İlişkin Katılımcı Görüşleri*. Uzmanlık Yeterlilik Tezi. Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankası.

Büyüköztürk, Ş., Çakmak, E. K., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş., & Demirel, F. (2013). *Bilimsel araştırma yöntemleri (14.baskı)*. Ankara: Pegem Akademi.

Cidral, W. A., Oliveira, T., Di Felice, M., & Aparicio, M. (2017). E-learning success determinants: Brazilian empirical study. *Computers & Education*, 122, 273-290.

Choi, B., & Baek, Y. (2011). Exploring factors of media characteristic influencing flow in learning through virtual worlds. *Computers & Education*, 57(4), 2382-2394.

Creswell, J.W. (2003). *Research design: Qualitative, quantitative and mixed methods approaches*. Thousand Oaks, CA: Sage Publications.

Çavuş, N. (2015). Distance learning and learning management systems. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 191, 872 – 877.

Çavuş, N.&Alhih, M.S. (2014). Learning management systems use in science education. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 143, 517 – 520.

Çavuş, N. & Zabadi, T. (2014). Learning a comparison of open source learning management systems. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 143, 521 – 526.

Çiğdem, H. & Öztürk, M. (2016). Factors affecting students' behavioral intention to use lms at a Turkish post-secondary vocational school. *IRRODL*, 17(3), 276-295.

Emelyanova, N. & Voronina, E. (2014). Introducing a learning management system at a Russian university: Students' and teachers' perceptions. *IRRODL*, 15(1), 272-289.

Enocta (2018). *Enocta akademik eğitim platformu*. 02.02.2018 tarihinde <http://www.enocta.com> adresinden alındı.

Frank, M., Reich, N. & Humphreys, K. (2003). Respecting the human needs of students in the development of e-learning. *Computers & Education*, 40, 57-70.

Han, I. & Shin, W.S. (2016). The use of a mobile learning management system and academic achievement of online students. *Computers & Education*, 102, 79-89.

Holmberg, B. (2005). *The evolution, principles and practices of distance education*. Retrieved 22.09.2017, from http://www.uni-oldenburg.de/fileadmin/user_upload/c3l/master/mde/download/asfvolume11_eBook.pdf.

Hsu, C.M., Yeh, Y.C. & Yen, J. (2009). Development of design criteria and evaluation scale for web-based learning platforms. *International Journal of Industrial Ergonomics*, 39, 90–95.

Mayring, P. (1996). *Nitel araştırmaya giriş*. (Çev. Gümüş, A. ve Durgun, M.S.). Adana: Baki Kitapevi.

Miles, M. B., & Huberman, A. M. (1994). *Qualitative data analysis: An expanded sourcebook*. Beverly Hills: Sage Publications.

Nakamura, W., Oliveira, E. & Conte, T. (2017). *Usability and User Experience Evaluation of Learning Management Systems - A Systematic Mapping Study*. 19th International Conference on Enterprise Information Systems (ICEIS 2017), 3, 97-108.

Orfanou, K., Tselios, N. & Katsanos, K. (2015). Perceived usability evaluation of learning management systems: Empirical evaluation of the system usability scale. *IRRODL*, 16(2), 227-246.

Özkan, S., Kösele, R. & Baykal, N. (2009). Evaluating learning management systems: Adoption of hexagonal e-learning assessment model in higher education. *Transforming Government: People, Process and Policy*, 3(2), 111-130.

Paulsen, M.F. (2002). *Online education systems: Discussion and definition of terms*. Retrieved 17.02.2017, from

https://www.edutubebd.com/file_resource/1368197236online%20education%20system.pdf.

Ramírez-Correa, P.E., Rondan-Cataluña, F.J., Arenas-Gaitán, J. & Alfaro-Perez, J.L. (2017). Moderating effect of learning styles on a learning management system's success. *Telematics and Informatics*, 34, 272–286.

Seaman, J. E., Allen, I. E., & Seaman, J. (2018). Grade Increase: Tracking Distance Education in the United States. *Babson Survey Research Group*.

Simonson, M., Smaldino, S., Albright, M. & Zvacek, S. (2006). *Teaching and learning at a distance foundations of distance education (4th ed.)*. New Jersey: Merrill Prentice Hall.

Szabo, M., & Flesher, K. (2002). *CMI Theory and Practice: Historical Roots of Learning Management Systems*. E-Learn 2002 World Conference on E-Learning in Corporate, Government, Healthcare, & Higher Education, Montreal, Canada.

Thuseethan, S., Achchuthan, S. & Kuhanesan, S. (2015). Usability evaluation of learning management systems in Sri Lankan universities. *Global Journal of Computer Science and Technology*, 15(1)

Turan, O., Canal, M. (2011). Öğrenme yönetim sistemi kullanılabilirlik incelemesi: Gazi İngilizce dil okulu örneği. *Bilişim Teknolojileri Dergisi*, 4, 47-52.

Yanpar, T., Yıldırım, İ.S. (1999). *Öğretim Teknolojileri ve Materyal Geliştirme*. Ankara: Anı Yayıncılık.

Yükseköğretim Bilgi Sistemi (2018). *Yükseköğretim İstatistikleri*. 19.06.2018 tarihinde <https://istatistik.yok.gov.tr>, adresinden alındı.

Watson, W.R. & Watson, S.L.(2007). An argument for clarity: What are learning management systems, what are they not, and what should they become?. *TechTrends*, Springer Verlag, 51(2), 28-34.

Extended Abstract

Introduction

Today, societies require citizens to know how to get information they need, create knowledge, adapt themselves to changing life conditions because of technological developments. All societies should give importance to education in order to have citizens who have these

competencies. For that reason, education is a right for everyone. However, people may have difficulty in taking education because of work life, financial restrictions and physical disorders. Distance education is one of the good alternatives for the people who cannot take education for different reasons.

The developments in information technologies have an important role in solving problems about the distance between instructors and learners in frame of distance education. The success of distance education depends on technologies used. It is important to use appropriate software in line with the standards of institutions, contents and evaluation criteria. Learning management systems are the most used technologies by distance education institutions in order to manage content presentation, follow activities of students and instructors, evaluation results of students. Moreover, it is easier to organize each work about learning by learning management system technology. These works include sharing instructional materials, offering courses, giving homework, presenting exam, giving feedbacks, and keeping information about students and instructors.

We need to take learners' and instructors' opinions to use learning management systems effectively. Getting learners' feedbacks about these technologies makes contributions to define and solve problems about learning management systems. For that reason, this study aimed to take distance education students' opinions about the learning management system, Enocta used by Adana Vocational School of Higher Education. For that purpose, the Enocta learning management system was evaluated by distance education students in terms of four different dimensions which are instructional, formal, educational programs and appropriateness of software.

Methods

This study was a survey study which aimed to take distance education students' opinions about Enocta learning management systems. The sampling was included 314 distance education students who enrolled in Adana Vocational School of Higher Education. 64 of the participants were from Computer Programming program, 139 of them were from Child Development program, 69 of them were from Electronical-Communication program, and 42 of them were from Accounting and Data Application program.

The data were collected via a demographic questionnaire and learning management evaluation form which were developed by the researchers. Four steps were followed during development process: 1) The literature was searched and the items of learning management evaluation form were written in line with the literature, 2) The form was checked by two experts, 3) Pilot study was done with a small group of students, 4) The last version of the learning management evaluation form had 32 items was applied. The learning management evaluation form with 32 items was generated as a five point-Likert Scale ranging from 1= very poor to 5=very good. Also, there is one open-ended question to get qualitative data. The likert type items aimed to determine the distance education students' opinions about the Enocta learning management system in terms of four different dimensions which are instructional, formal, educational programs and appropriateness to software.

The answers to the items of the evaluation form were analyzed by presenting frequencies on a table while the open-ended question of the form was analyzed through content analysis method.

For validity and reliability of the study, two researchers analyzed the data independently. Moreover, the data collection instruments were developed by taking experts' opinions and pilot study was done before application process in the study.

Results

The results of the research showed that the students, who participated in the study, found the Enocta learning management system was good enough in terms of all dimensions (instructional, formal, educational program and appropriateness of software). According to the research results, while some students reported positive opinions about the learning management system, some students reported some problems in the student affairs services in the system.

In detail, the results showed that for instructional dimension, most of the students evaluated the learning management system as very good or good in terms of students' learning requirements, and language. For formal dimension, most of the students evaluated interface design, used color, text type, background format, and switching applications as very good or good. For educational program dimension, most of the students evaluated the system as very good or good. This

dimension is about content presentation and relevancy of course content with learning outcome. Most of the students also found the system very good or good in terms of self-study speed.

Discussions

The study results showed that the distance education students found the Enocta learning management system good enough in terms of instructional, formal, educational program and appropriateness of software. Similarly, Bilgiç (2005), Özkan, Kösel ve Baykal (2009), turan and Caral (2011) found that users and learners were satisfied with the learning management systems investigated in their studies. Also, the results of a study conducted by Çiğdem and Öztürk (2016) showed that multimedia use effected positively to the learners' use of learning management system behaviours. In the current study, it was found that the distance education learners found the multimedia components of the Enocta system was not good enough. It is emphasized in the literature that the systems used in distance education institutions should be evaluated by the stakeholders, especially learners, to use them effectively.